

S01

Spółeczeństwo potrzebuje odpowiedzialnych badań naukowych!

Opis i kontekst

Niniejszy moduł:

Wprowadza zagadnienie dotyczące odpowiedzialnych badań naukowych

Pokazuje znaczenie wykorzystywania odpowiedzialnych wyników badań naukowych w życiu codziennym

Uświadamia wagę rzetelnych badań naukowych i wiarygodnych wyników tych badań

Podkreśla, że rzetelność badań naukowych gwarantuje ich bezpieczeństwo dla społeczeństwa

Ambasador
rzetelności
badawczej

Alexander Gerber

Słowa kluczowe

*badania i społeczeństwo;
odpowiedzialne badania; wiarygodne
wyniki badań; zasady badań; wpływ
badaczy*

Cele uczenia się

- 1** *Indentyfikowanie i poznanie wpływu badaczy na społeczeństwo*
- 2** *Rozumienie znaczenia odpowiedzialnych badań naukowych*
- 3** *Świadomość potrzeby prowadzenia odpowiedzialnych badań naukowych*

Etapy uczenia się

- 1** *Wprowadzenie do tematu*
- 2** *Analiza przedstawionej historii*
- 3** *Udział w opowiadaniu historii*
- 4** *Podsumowanie doświadczeń*
- 5** *Refleksja nad zasadami obowiązującymi badaczy*

„Niezależnie od tego czy chodzi o medycynę, mechanikę, komunikację czy kulturoznawstwo – odpowiedzialni i uczciwi badacze zastanawiają się, dlaczego faktycznie uprawiają naukę.”
(Alexander Gerber, ambasador rzetelności badawczej)

1 Zapoznaj się z tematem

Zadanie domowe (przed rozpoczęciem modułu)

Dowiedz się więcej o tym, jak badania naukowe wpływają na twoje codzienne życie. Znajdź przynajmniej trzy przykłady takiego wpływu i przygotuj się do ich przedstawienia na zajęciach.

2 Przeanalizuj przedstawioną historię:

Przeczytaj historię związaną z Centrum Naukowym LONA

Krótko podsumuj historię i wskaż, który z bohaterów jest według ciebie uważny, pełen szacunku, otwarty, odpowiedzialny, zmotywowany, bezstronny itp.

3 Weź udział w opowiadaniu historii:

Podzielcie się na grupy 3-4 osobowe. Wymyślcie i napiszcie scenkę, w której Anna, Julia i Dawid spotykają szefa straży pożarnej, dzień po wizycie w Centrum Naukowym LONA.

Przed rozpoczęciem zadania odpowiedzcie na następujące pytania:

1. Kim są postacie w waszej scenie?
2. Co myślą o nieuczciwych badaniach i dlaczego?
3. Kto/jaka instytucja mógłby/mogłaby zlecić naukowcom z Centrum Naukowego LONA prowadzenie odpowiedzialnych badań? W jaki sposób można to zrobić?

We wszystkich scenkach powinien pojawić się dialog na temat dobrych praktyk badawczych. Aktorzy powinni nawiązać w swojej rozmowie do wydarzeń z przedstawionej historii, stawiając nacisk na uczciwość, szacunek, rzetelność i odpowiedzialność. Przygotujcie swoją scenkę.

Przeczytajcie na głos opracowane historie!

Spółeczeństwo potrzebuje naukowców prowadzących rzetelne badania, badaczy przestrzegających zasad rzetelności badawczej.

Naukowcy prowadzący rzetelnie swoje badania, są w stanie wyjaśnić krok po kroku, w jaki sposób doszli do osiągniętych wyników. Dzięki temu społeczeństwo może polegać na wypracowanych przez nich rezultatach i korzystać z pracy naukowców.

„Pełne opanowanie przez naukowców wiedzy, metodologii i praktyk etycznych właściwych dla ich dziedziny ma zasadnicze znaczenie. Nieprzestrzeganie dobrych praktyk badawczych stanowi naruszenie obowiązków zawodowych. Szkodzi ono procesom badawczym, niszczy relacje między naukowcami, podważa zaufanie do badań naukowych i ich wiarygodność, prowadzi do marnotrawienia zasobów i może narazić podmioty objęte badaniami, osoby korzystające z wyników badań, społeczeństwo lub środowisko na niepotrzebne szkody”.

(EKRB 2020, s.10)

4 Podsumuj doświadczenia:

Usiądźcie w kręgu.

Zastanówcie się, dlaczego obywatele danego kraju powinni wymagać od środowiska akademickiego odpowiedzialnego prowadzenia badań. Wspólnie ustalcie, w jaki sposób mogą tego wymagać od naukowców ludzie niezwiązani z badaniami.

Następnie zapiszcie to w swoich zeszytach.

5 Zastanówcie się nad zasadami obowiązującymi badaczy:

Wróćcie do historyjek opracowanych przez różne grupy. Wyobraźcie sobie, że inni uczniowie (spoza waszej grupy) oglądają wasze scenki. Wspólnie zastanówcie się, czego mogą się nauczyć wasi koledzy/wasze koleżanki na ich podstawie. Zaproponujcie zakończenie poniższych twierdzeń:

Dla społeczeństwa (dla ludzi niezwiązanych z nauką) badacze powinni _____.

Dla społeczeństwa (dla ludzi niezwiązanych z nauką) powinni _____.

Obywatele powinni wymagać _____.

